

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

13. oktober 2015

UKA2015/47

Naqqiut

(21. august-imik ullulerneqarsimasoq taarserpaa, qulequtaa tulluarsagaavoq isumaanik allannguinnigsumik)

Inatsisartut suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Apeqquteqaat aallaavigalugu inuit innarluutillit uagut inuiaqatigiittut pitsaannerusumik ilaatinneqalernissaat angusinnaaneripput apeqquteqaatigalugu saqqummiussamik siunnersuut. Qanoq iliuuseqarnikkut ilumoortumik piviusorsioortumillu inuit timimikkut innarluuteqartut innarluutilittut pillugit inatsisimmi pineqartut ilinniartitaanermi aaqqissuussinermut kingornatigullu suliffeqarfinnut isertinneqarsinnaappat? Qanoq ililluta ilinniartiitaanikkut aaqqissuussineq initunerusoq aammalu suliffeqarfeqarneq inunnut timimikkut innarluuteqartunut periarfissii-neq pilersissinnaavarput?

(Inatsisartunut ilaasorta, Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Inuiaqatigiinni sanngiinnerusutut taaneqartartut ilaasa politikikkut allannguiffiginissaannik kissaateqaraangatta sapiiserfigisinnaasatulluunniit pilersinnaasarpoq, politikikkut immaqa piviusorsioortumik, naak isuma ajunngikkaluartoq, ilaatigut naleqqutinngitsumik periuseqarniarneq. Taamaappat iliuuseriniakkatut siunnerfipput tamaassaaq, arlaannaannullunniit iluaqusiinaviannigisoq. Qanormi iliorluta nunatsinni sanngiinnerusumik inissisimasut iliuuseqarnitsigut aaqqiinarneq piviusunngortissinnaavarput? Tunngaviusumik inissimaffiusoq ingerlaavartumik nalilersortarnisaa eqqartorparput? Apeqquteqaat aallaavigalugu siunnersuut una saqqummiuppara, kissaatigalugu innarluutillit pillugit inatsit sukumiisumik tunngaviatigullu ullumikkorniit oqallisigineqartarnerata pimoorussamik peqataaffigineratillu ingerlanneqarnissaa, maanna periuserineqartut pisortanillu aningaasatigut tapiissutaasartut saammarsaatigiinnarnagit.

Maanna takusaannarpagut inuusuttorsuit uummarissut siusinaartumik ikiorsiissutinik tapiiffigineqartalersut? – Aappi, innarluuteqarput, isumaqanngilarli inuiaqatigiinnut akoorusunnginnermik, Kalaallit Nunaannullu sulliserusukkaluartut, pisinnaasartik atorlugu. Inuusut taakku saammarsaaserlugit siusinaartumik utoqqalinersiuteqartilersinnerisigut, inuiaqatigiinnut aningaasartuutit qaffatsikkaluttuinnarpagut, inuusuttullu taakku inooqatigiinnut tunngaviusumik akuunissaannik arsaarlugit. Aamma suliffiutilinniit atorsinnaannginnermik isigineqalersarnerat, naak pisinnaasaqarnermikkut pikkoriffigisaminnillu suli takutitsinngikkaluartut.

Ilinniartitaanikkut aaqqissuussinerput aallarniutigisinnaavarput. Soorngunami aaqqissuussineq imaapoq, kajuminnartuuvoq inuiaqatigiillu pikkorissartuarnissamat kajumissaarlugit, ilisimasaqaleqqullugit, paasissutissanik ujartueqqullugit, taakkulu atoqqullugit. Ilinniartitaamermili aaqqissuussineq inunnut innarluutilinnut akornngutaasutut aamma

aaqqissuussava? Ilinniartitaanikkut aaqqissuussineq imatut aaqqissuunneqarsinnaangila, nalinginnaasumik inunnut nalileeriaaseq kisimi atorneqassalluni? Naammi taakku meeqat atuarfianniit innarluuteqarlutik naammassinnissimasut?

Soorngunami suliffeqarfiit innarluutilinnik sulisoqalernissaminnut pisinnaaffeqassapput. Inuiaqatigiittummi kissaatigaarput ilinniartitaanerup sumut atornissaa. Politikikkut sulisitsisoqarfiit siunnerfimmik pitsaasumik sunnersinnaavagut, soorlu inatsit naapertorlugu timimikkut innarluuteqartunik sulisitsisinnaanerannik akissaqarsinnaanermikkulluunnit iluaqusiisnaanermik? Qanormi ililluta?

Piumasaqaataavoq, inuiaqatigiittut piviusorsioortumik piumasaqaateqarnissaq, kisiannili inuiaqatigiittut inuit innarluutilinnut inatsimmi pineqartut akulerutsinneqarnissaat. Qanoq ililluta akulerutsitsiniarnerup ikiorsiissutit aqutigalugit qimakkiartuaarnissaa angussanerlugu, periarfissisiillutalu innarluutilinnut inatsisip ataani pineqartut inuunerminni pissutsit pillugit akuutinneqarsinnaannut.

Neriuppunga akuersaartumik kinguneqartussamillu, minnerunngitsumillu siunissamut sammisumik oqallinneq inooqatigut innarluuteqarlutik pillugit ingerlanneqarumaartoq.

Inatsisarut oqaaseqaatissaattut siunnersuut

Apeqquteqaat aallaavigalugu siunnersuummut Inatsisartut oqaaseqaatissaattut imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Inatsisartut kissaatigaat, inuit innarluutillit pillugit inatsiseqarnerup iluani pineqartut, ilinniartitaanerup iluani aaqqissuussinermi aammalu suliffeqarfeqarnermi tunngasuni initunerusumik inuit pineqartut peqataatinneqarnissaannut pilersitsinissaq. Inatsisartut Naalakkersuisut kaammattorpaat naammassineqarsinnaanerusumik ullutsinnullu naapertuuttumik inuit pineqartut peqataatinneqarnerusumik suliniuteqarnissaq, taamalillutik inuit taakku eqqissisaannarnagit, ilinniartitaanikkulli suliffissaqarnikkullu annertunerusumik peqataanissaat, taamaalillutik inuiaqatigiinni eqeersimaarlutik akulerunnissaat anguniarlugu.